

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla ... pártfogó ügyvéd ... által képviselt **I.rendű felperes neve(címe)** alatti állandó lakcímű, ... tartózkodási helyű felperesnek, - ... a Csongrád Megyei Bíróság elnöke által képviselt **CSONGRÁD MEGYEI BÍRÓSÁG** 6720 Szeged, Széchenyi tér 4. szám alatti székhelyű I. rendű és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Jogi Képviselési Osztálya (ügyintéző: ... jogtanácsos, 1055 Budapest, Kossuth tér 4.) által képviselt **MAGYAR ÁLLAM** II. rendű alperesek ellen bírósági jogkörben okozott kár és kártalanítás megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. január 7. napján kelt 6.P.20.194/2008/30. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 33. és 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a II. rendű alperes részére 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperest a Szegedi Városi Bíróság megismételt eljárásban 2007. október 8. napján elsőfokon jogerőre emelkedett 8.B.263/2006/54. sorszámú ítéletével társtettességben elkövetett lopás büntetnének kísérlete, és társtettességben elkövetett lopás vétségének kísérlete miatt halmazati büntetésül, különös visszaesőként 1 év 2 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte a 2003. február 10. napjától 2003. március 12. napjáig, 2004. július 14. napjától 2005. február 22. napjáig, valamint 2006. február 3. napjától 2006. június 22. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. Így 1 év 1 hónap 2 napot számított be a felperessel

szemben kiszabott börtönbüntetésbe. A Szegedi Fegyház és Börtön a szabadságvesztés értesítő kézhezvételét követően észlelte, hogy nem a nyilvántartásuknak megfelelően került sor az előzetes fogvatartás beszámítására, ezért a Szegedi Városi Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 4.Bkf.1289/2007/2. számú végzésével helybenhagyott 8.B.263/2006/5. számú végzésében az ítéletben már beszámítani rendelt időtartamokon túl, a felperes által 2003. március 13. napjától 2003. április 27. napjáig előzetes letartóztatásban, továbbá 2004. július 13. napján fogvatartásban töltött időt is beszámította a büntetésbe, amelynek következtében az előzetes fogvatartások időtartama meghaladta a kiszabott szabadságvesztést 18 nappal.

A büntető eljárás során a kényszerintézkedés alkalmazására először 2003. február 10. napjától tettenérés során foganatosított őrizetbevitel, majd előzetes letartóztatás útján került sor. A felperes szabadon bocsátását követően a közölt lakcímről nem volt idézhető, a büntető ügyben tartott tárgyaláson nem jelent meg, ezért a szökés, elrejtőzés veszélye miatt további két alkalommal elfogató parancsot kellett ellene kibocsátani, és elfogásait követően került sor az ismételt előzetes letartóztatás elrendelésére. 2007. augusztus 16. napján a felperest újabb bűncselekmény elkövetésekor érték tetten, ekkor megpróbált elmenekülni a helyszínről, ezért 2007. augusztus 17. napjától előzetes letartóztatásba került.

A felperes keresetében bírósági jogkörben okozott kártérítés jogcímén 800.000,-Ft és ezen összeg után 2007. október 5. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a Szegedi Városi Bíróság előtt folyamatban lévő ügy hatályon kívül helyezése folytán új eljárásban hozott a bíróság határozatot, amely szerint 1 év 2 hónap szabadságvesztésre ítélték. Az alapeljárásban csak 8 hónap szabadságvesztés büntetést kapott, és álláspontja szerint a megismételt eljárásban súlyosabb ítélet nem hozható, ugyanaz a bíró sem járhat el. A súlyosabb büntetés indoka az lehetett, hogy az előzetes letartóztatás ideje kitolódott, és a bíróság ehhez igazította a kiszabott szabadságvesztés tartamát. A II. rendű alperest kártalanítás jogcímén 800.000,-Ft és 2007. október 5. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatában kérte marasztalni. E kérelmet azzal indokolta, hogy az előzetes letartóztatásban töltött idő 18 nappal meghaladta a jogerős ítéletben megállapított szabadságvesztés időtartamát.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult azzal, hogy a büntető eljárás szabályait nem sértette meg, a súlyosítási tilalom a megismételt eljárásban nem állt fenn, és eljárhatott ugyanaz a bíró a hatályon kívül helyezés okára figyelemmel, amely eljárásban a büntetés kiszabására a törvényes keretek között került sor. A II. rendű alperes érdemi ellenkérelme is a kereset elutasítására irányult. Rámutatott arra, hogy a felperes által elszenvedett előzetes letartóztatás időtartama helyes számítás szerint 24 nappal volt hosszabb, mint a kiszabott szabadságvesztés. Jelen ügyben azonban nincs helye kártalanításnak, mert a terhelt a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött és szökést kísérelt meg. Tudomása volt arról, hogy ellene büntető eljárás folyik, mégsem állt a nyomozó hatóság rendelkezésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az I. rendű alperes tekintetében a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésében foglalt kártérítésről szóló, míg a II. rendű alperes vonatkozásában a Be. 580. § (2) bekezdése szerinti kártalanítási szabályokat kellett alkalmazni. Utalt arra, hogy a büntető ügyben eljáró bíróság elsőfokú ítéletével szemben a gyanúsított, védője, illetve az ügyész nem jelentett be fellebbezést, az elsőfokon jogerőre emelkedett. A károsult tehát a rendes jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe, így a kártérítés megállapíthatóságának speciális előfeltétele hiányzik, amelynek következtében a kár bekövetkezését és mértékét nem vizsgálta. A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kártalanítási igényt azért találta megalapozatlannak, mert a felperes előzetes fogvatartására a büntető ügyben eljáró hatóságok előli elrejtőzése, szökése miatt került sor, amely okok kizárják az elrendelt kényszerintézkedés kapcsán a kártalanítás lehetőségét. A büntető iratokból megállapíthatóan a felperest első alkalommal tettenérés miatt őrizetbe vették, majd letartóztatták, szabadulását követően azonban kikerült a bíróság látóköréből, többször kellett elfogató parancsot kibocsátani vele szemben és elfogását követően rendelték el indokoltan az előzetes letartóztatást.

A felperes az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen annak a kereseti kérelmében foglaltak szerinti megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte mindkét alperessel szemben. Fellebbezésében a kártérítési igényre vonatkozóan előadta, hogy a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság olyan időpontban hozott ítéletet, amikor az előzetes fogvatartás időtartama már meghaladta a kiszabott szabadságvesztés büntetést, vagyis a jogorvoslati kérelem előterjesztésével sem orvosolhatta volna a joghátrányt. Az elsőfokú eljárásban személyesen vett részt, az elsőfokú bíróság azonban elmulasztotta az arra történő figyelmeztetését, hogy személyhez fűződő jog megsértése iránt is keresetet terjeszthet elő, ami lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősül.

Az I. és II. rendű alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A II. rendű alperes kérte a másodfokú eljárás során felmerült költségének a megtérítését.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint **megalapozatlan**.

Az I. rendű alperest érintően a bírósági jogkörben okozott kárért a felelősség akkor állapítható meg, ha a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésében írt különös, és a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt általános feltételei együttesen fennállnak, a kárt, a jogellenes magatartást és a két tényállási elem közötti okozati összefüggést a károsult bizonyítja, a kár rendes jogorvoslattal elhárítható nem volt, és a jogalkalmazó kirívóan téves jogértelmezése, mérlegelése vagy mulasztása idézte elő a káreseményt. Az adott ügyben a felperes a büntető ügyben eljáró bíróság elsőfokú ítélete ellen nem élt fellebbezéssel. Mulasztása ellenére, az igényérvényesítés

előfeltételének hiányában is lehetőség van a kártérítési igény érdemi elbírálására, ugyanis a büntető ítélet meghozatalakor már megvalósult a felperes által állított jogsérelem, az előzetes letartóztatás időtartama meghaladta a kiszabott szabadságvesztést, amely sérelem a büntető eljárás keretei között nem lett volna orvosolható. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja téves. A kártérítési keresetet érdemben vizsgálva az ítélőtábla arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által hivatkozott büntető eljárásjogi jogszabálysértések nem valósultak meg. Tény, hogy a felperes a megismételt eljárásban súlyosabb büntetést kapott, mint az alapeljárásban, azonban ügyében a súlyosítási tilalom nem állt fenn. A büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 454. § (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha terhére fellebbezést jelentettek be. A (2) bekezdés értelmében a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekménye súlyosabb minősítésére, avagy büntetésének súlyosítására irányul. Jelen esetben az ügyész az alapeljárás elsőfokú ítélete ellen a felperes terhére jelentett be fellebbezést a büntetése súlyosítása iránt, vagyis a megismételt eljárásban nem állt fenn a súlyosítási tilalom. A Be. 21. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a megalapozatlanság miatt hatályon kívül helyezett elsőfokú határozat megismételt eljárásából van kizárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett. Jelen esetben kizárólag eljárási szabálysértés miatt került sor a hatályon kívül helyezésre, így ugyanaz a bíró eljárhatott a felperessel szembeni büntető eljárásban. Az 1 év 2 hónap börtönbüntetés kiszabására a törvényes büntetési keretek között került sor. A büntetés mértékének a megállapítása a bíróság mérlegelési jogkörét érinti és nem igazolt a kirívóan téves mérlegelés ténye (Pp. 164. § (1) bekezdés).

Megalapozatlan a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására alapított fellebbezési hivatkozás. A Pp. 3. § (3) bekezdése által előírt tájékoztatási kötelezettség célja annak biztosítása, hogy a fél bizonyítási indítványait a jóhiszemű és célszerű pervitel követelményeinek megfelelően terjessze elő. A felet - függetlenül attól, hogy jogi képviselővel jár-e el - tájékoztatni kell, hogy a bíróság a Pp. 163. §-a alapján mely tényállításait ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak. Ezek lényegileg a felperes által perbevitt jogok eljárásjogi érvényesítésére vonatkoznak. A felperesnek a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kártalanítási igénye a személyhez fűződő jog megsértésén, a személyes szabadság korlátozásán alapul. Ezért nem kellett a bíróságnak erről további tájékoztatást adnia, mert a jogsérelemmel szemben a bírósági út igénybevétele megtörtént.

A II. rendű alperessel szemben érvényesített, a Be. 580. § (2) bekezdés a) pontján alapult kártalanítási kereset is megalapozatlannak bizonyult. Kétségtelen, hogy az előzetes fogvatartás időtartama 24 nappal meghaladta a jogerősen kiszabott szabadságvesztést, amelyet a II. rendű alperes nem vitatott. A felperes a büntetését meghaladó fogvatartással hátrányt szenvedett, amely elvileg alapul szolgálhat a kártalanításra. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a Be. 580. § (3) bekezdése a II. rendű alperes kártalanítási felelősségét kizárja, mert a

Pf.III.20.437/2009/7. szám

felperes előzetes fogvatartására a szökés, elrejtőzés veszélye miatt került sor. Két alkalommal tetten érték bűncselekmény elkövetése során, a büntető eljárás tartama alatt a tárgyalásokon több ízben nem jelent meg és a megadott tartózkodási helyéről nem volt idézhető. Elfogató parancsot kellett kibocsátani ellene, majd a bíróság előzetes letartóztatásba helyezte ismételtén a szökés, elrejtőzés veszélye miatt a Be. 129. § (2) bekezdés b) pontja alapján. A II. rendű alperes ezen jogszabályon alapuló körülményekre hivatkozva a kártérítési felelősség alól sikeresen mentette ki magát.

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű alperessel szemben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az indokolás kiegészítése mellett, míg a II. rendű alperest érintően indokainál fogva hagyta helyben, utalva a Pp. 253. § (2) bekezdésére és a 254. § (3) bekezdésében foglaltakra.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a II. rendű alperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), (5) és (6) bekezdésében írt mértékben. Az I. rendű alperesnek a másodfokú eljárás során felszámítható költsége nem merült fel. A le nem rótt másodfokú eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (1) és 14. §-a értelmében. A pártfogó ügyvéd díját a másodfokú bíróság a 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a és az 56/2007. (XII.22.) IRM rendelet 69. § (2), illetve 97. §-a alapján állapította meg.

S z e g e d, 2009. december hó 14. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró